

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΔΕΚΑΧΡΟΝΑ

ΤΗΣ ΕΔΟΝ

Ἀγαπητοὶ συναγωνιστές καὶ συναγωνίστριες,

Ἐφέτος ἡ ΕΔΟΝ γιορτάζει τὰ δεκάχρονα τῆς ἱδρύσεως. Κι' εἶναι ἡ ἐπέτειος αὐτὴ λαμπρὴ γιατί ἡ ΕΔΟΝ ἀντιπροσωπεύει κάτι μεγάλο, κάτι οὐσιαστικὸ μέσα στὴ ζωὴ τῆς Κύπρου μας. Ἡ ΕΔΟΝ εἴσαστε ἐσεῖς, ἡ δημοκρατικὴ νεολαία τοῦ νησιοῦ μας, τὸ ὄρατο, τὸ ὑγιές, ἀγωναστικὸ πνεῦμα τοῦ νησιοῦ μας, τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Ἡ ΕΔΟΝ εἶναι κάτι ποῦ βγαίνει βαθειὰ μέσα ἀπὸ τὴν ἱστρία, μέσα ἀπὸ τίς παραδόσεις, μέσα ἀπὸ τίς νομοτελειαικὲς ἀνάγκες τῆς Κύπρου, μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ψυχὴ τῆς Κύπρου μας καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ ἐπέτειος τῶν γενεθλίων τῆς, ἡ στρογγυλεμένη ἐπέτειος τῶν γενεθλίων τῆς, δέν μπορεῖ παρά νὰ ναι γιορτὴ καὶ γιὰ τὸν καθένα μας χωριστὰ καὶ γιὰ τὸν λαὸ μας σὰν σύνολο.

Ὅταν μιλάμε γιὰ τὸ προοδευτικὸ, δημοκρατικὸ κίνημα τῆς κυπριακῆς νεολαίας πρέπει νὰ χουμε ὑπ' ὄψη μας πὺς μιλάμε γιὰ κάτι, ποῦ χρονικὰ πᾶει πρὸς ἀπὸ τὸ 1959-χρόνο δημιουργίας τῆς ΕΔΟΝ.

Στὴν Κύπρο ὑπῆρχε καὶ δροῦσε προοδευτικὴ ὀργάνωση νεολαίας ἀπὸ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ χρόνια. Κι' εἶχε νὰ παρουσιάσει σημαντικὴ δραστηριότητα, ποῦ συνεχίστηκε μέχρι τὸ 1955 ὅταν ἡ ἀγγλικὴ ἀποικιοκρατία, στὴν προσπάθειά τῆς νὰ καταστρίψει τὸ ἀναπτυσσόμενο ἐθνικοαπελευθερωτικὸ κίνημα, κτύπησε μέμνια τὴν ραχοκοκαλιά του, τίς καϊκὲς ὀργανώσεις, θέτοντας τες ἐκτὸς νόμου.

Προοδευτικὴ νεολαϊστικὴ δραστηριότητα, ἡ καλύτερα στοιχεῖα μιᾶς τέτοιας δραστηριότητος ὑπῆρχαν καὶ πρὸς μπροστὰ ἀκόμα, στὰ πρὶν ἀπὸ τὸν Δεῦτερο Παγκόσμιο Πόλεμο χρόνια. Στὰ πρῶτα δηλαδὴ ἐκεῖνα χρόνια τῆς δημιουργίας τοῦ κυπριακοῦ λαϊκοῦ κινήματος.

Πρέπει νὰ γίνεῖ κατανοητὸ πὺς τὸ νεολαϊστικὸ μας κίνημα ζοῦσε πάντα κι' ἀνάπνεε σ' ἐξάρτηση ἀπὸ τὸ γενικώτερο λαϊκὸ, προοδευτικὸ κίνημα, σ' ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν βαθμὸ τῆς ἀνάπτυξης του.

Ποτὲ ὅμως, σὲ καμιά ἄλλη προηγούμενη περίπτωση, τὸ κυπριακὸ νεολαϊστικὸ προοδευτικὸ κίνημα δέν μπόρεσε νὰ πάρει τὴν ἄπλα, τὴ δύναμη καὶ τὸν παλμὸ, ποῦ πῆρε μέσα στὸ 1959. Κι' αὐτὸ ὀφείλεται σὲ μιὰ σειρά παράγοντες, ποῦ θὰ πρέπει ν' ἀναλυθοῦν.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα εἶναι οἱ ἀντικειμενικοὶ παράγοντες.

Ἡ Κύπρος ἔβγαλε τότε μέσα ἀπὸ τὸν στυγνὸ ἀποικιακὸ ζυγὸ καταματωμένη μὲν ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ μὲ τὸ κεφάλι, φηλά, τίς δυνάμεις τῆς ἀκονισμένες στὸ καμίνι τῆς δοκιμασίας,

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου χωρὶς νὰποτελεῖ θριαμβικὴ νίκη τοῦ λαοῦ γιατί δὲν ἱκανοποιοῦσε τοὺς προαιώνιους πόθους του γιὰ ἐθνικὴ ἀποκατάσταση, ἦταν ὅμως ταυτόχρονα καὶ ἓνα πῖο προχωρημένο χαράκιμα γιὰ καινούριους, πῖο πολυπλευρους ἀγῶνες.

Ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὸν πλήρη ἀποικιακὸ ζυγὸ, ποῦχε πραγματοποιηθεῖ σὰν ἀποτέλεσμα τῆς μακρόχρονης, παλλαϊκῆς πάλης συνοδεύονταν ἀπὸ τὴν ἀποδέσμευση τῆς ἐνεργητικότητος τῶν πῖο πλατειῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ, ποῦ ἀξίωσαν πῖο ἐνεργὸ συμμετοχὴ στὴ διαμόρφωση τῶν τυχῶν τῆς.

Μπροστὰ στὴν Κύπρο ὀρθώνονταν τότε πολλὰ καὶ ποικίλα προβλήματα, ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἦταν ὀλοτελα καινούρια. Ἡ δημιουργία τοῦ κυπριακοῦ κράτους ἦταν κατ'ἀρχὴ τὸ ἀποτέλεσμα ἑνὸς συμβιβασμοῦ μεταξὺ ὄλων, συμβιβασμοῦ καὶ μὲ τὸν βρετανικὸ ἱμπεριαλισμὸ ἀκόμα, μιά καὶ ὁ ἱμπεριαλισμὸς διατηροῦσε τὶς βάσεις του στὴ νῆσο καὶ αὐτὴ τούτῃ τὴ διάρθρωση τοῦ κράτους δέσμευαν ἓνα σωρὸ ἀνελεύθερες διατάξεις.

Αὐτὴ λοιπὸν ἡ κατάσταση τῶν πραγμάτων ἐπέβαλε ἀντικειμενικὰ στὸν λαὸ μας νὰ παραμένει ὀλορθὸς στὸ ταμποῦρι τῆς μάχης, καὶ στὴ νεολαία μας νὰ κρατᾶ διαρκῶς κινητοποιημένη τὴ σκέψη καὶ τὴν καρδιά τῆς.

Μέσα σ'αὐτὲς ἀκριβῶς τὶς συνθήκες ποῦ ἀντικειμενικὰ χαρακτηρίζονταν ἀπὸ μιά ἀνοδο τῆς διάθεσης τοῦ λαοῦ γιὰ πάλῃ ἦρθε καὶ ἡ ἐκκλήση γιὰ τὴν ἴδρυση μιᾶς ἰσχυρῆς ἐνιαίας, δημοκρατικῆς ὀργάνωσης νεολαίας,

ποῦ θὰ συσπείρωνε στὶς γραμμὲς τῆς τὰ πῖο πλατεῖα στρώματα νέων καὶ ἐνώ ἀπὸ τὴν μιά θὰ τὰ κατεύθυνε στὴ σωστὴ πάλῃ γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς κυπριακῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰ τὰ διαπαιδαγωγοῦσε ὀρθὰ μέσα στὸ πνεῦμα τῆς δημοκρατίας, μέσα στὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν λαὸ καὶ τὴν πατρίδα, μέσα στὸ πνεῦμα τῶν πῖο ὕψηλῶν, εὐγενικῶν παναθρώπινων ἀδελφικῶν.

Πλατεῖοι φιλόδοξοι οἱ στόχοι ἀποτελοῦσαν ὅμως ἐπιταγὴ τῶν καιρῶν καὶ γι'αὐτὸ ἀκριβῶς ἔπεσαν τὰ συνθήματα αὐτὰ σὰν βροχὴ σὲ διαφασμένο χῶμα. Οἱ νέοι καὶ οἱ νέες προσέρχονταν κατὰ ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες στὶς γραμμὲς τῆς Ἐνιαίας Δημοκρατικῆς ὀργάνωσης Νέων ἢ τῆς ΕΔΟΝ ὅπως τὴν βάφτισε ὁ λαὸς μας. Στὶς 12 τοῦ Ἀπρίλλου ἔγινε τὸ ἰδρυτικὸ συνέδριον τῆς ὀργάνωσης μὲ τὴ συμμετοχὴ κάπου 1000 νέων καὶ νεάνιδων κι' ἴσα μὲ τὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰούνη, σὲ δυὸ δηλαδὴ μονάχα μῆνες, ὅταν ἡ ΕΔΟΝ ἀποφάσισε νὰ κᾶνει τὴν πρώτη τῆς δημόσια ἐμφάνιση στὸν κυπριακὸ χῶρο συγκέντρωσε 17,000 περίπου φῶγοιερὸς ὀπαδοὺς στὰ βουνὰ τοῦ Τροῦδοῦς.

Ἦταν ὀλοφάνερο πῶς κατὶ τὸ καινούριον γενιόονταν στὸ νησί, μιά κρυστάλλινη πηγὴ ἀνάβλυζε βοερὴ μέσα ἀπὸ τοὺς κόρφους τῆς γῆς μας.

Ἄπ' ἐκεῖ καί πέρα ὅλα ἄρχιζαν νά κινουῦνται πιά δραστήρια, νά ζοῦν πιά ἔντονα. Ζήζωή τῶν νέων μας προσφέρονταν νοήμα, προσφέρονταν πνοή, προσφέρονταν στόχοι. Σμίγοντας οἱ νέοι σέ ομάδες καί ἀπ' ἐκεῖ νιώθοντας πώς ἀνήκουν σέ μιά μεγάλη οἰκογένεια, π' ἀγκάλιαζε ὀλόκληρο τό κῆσι καί πήγαινε καί πιά πέρα ἀκόμα στόν πλατύ κόσμο, ἐνιωθάν νά γίνονται πιά δυνατοί, πιά ἀξιοί, πιά χρήσιμοι.

Οἱ λέσχες καί οἱ σύλλογοι, τά γήπεδα γίνονταν μάρτυρες μιᾶς πρωτότυπης δραστηριότητας. Οἱ νέοι πιά ἀντί νά περνᾶνε τόν καφρό τους ἀργόσχολα στά καφενεῖα, ἤ ἀσχοπα σεριακίζοντας στούς δρόμους ἄρχισαν ν' ἀσχολοῦνται στίς ἐλεύθερες τους ὥρες μέ τόν χορό, τό τραγούδι, τό θέατρο, τό ποδόσφαιρο, τόν ἀθλητισμό. Δημιουργήθηκαν δεκάδες χορευτικά συγκροτήματα, θεατρικοί ὄμιλοι, καί, ποδοσφαιρικές ομάδες.

Κί' ὅταν τοῦς πρώτους καλοκαιρινούς μήνες ἔρχουνταν τά Φεστιβάλ βούϊζε ὁ τόπος ἀπό τό πανηγύρι, πού στήνονταν. Τό πρώτο-πρώτο καί ὅλας Φεστιβάλ, πού ὀργανώθηκε στή Λεμεσό ὑπῆρξε μιά ἐκδήλωση, πού δέν εἶχε ξαναγνωρῖσει ἡ Κύπρος. "Ὅχι μόνο σέ ὄγκο ἀλλά καί σέ ποικιλία, σέ πλοῦτο. Δεκάδες χορευτικά συγκροτήματα κατάκλυσαν τό στάδιο ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῶν ὀμαδικῶν χωρῶν στή δέ μεγαλειώδη παρέλαση, πού πέρασε μέσα ἀπό τοῦς δρόμους τῆς πόλης πῆραν μέρος ὀλόκληρες φάλλαγες ἀπό νέους καί νέες, πού συμμετεῖχαν μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο στά προγράμματα τοῦ Φεστιβάλ.

Τό πρώτο ἐκεῖνο Φεστιβάλ καί ἡ λαμπρή ἐπιτυχία του εἰσε καί τήν ὠθηση γιά μιά ὀλόπλευρη ἀνάπτυξη τῆς ἐκπολιτιστικῆς δραστηριότητας στούς τομεῖς, πού ξεφύτρωναν παντοῦ σ' ὅλες τίς γωνιές τοῦ κῆσι.

Ἡ ΕΔΟΝ γίνονταν σύσῶνυμη μέ τήν ὕγιή ἀπασχόληση τῆς νεολαίας, μέ τόν ἐκπολιτισμό. Αὐτή ἡ γραμμή χαράζονταν συνειδητά ἀπό τήν ἡγεσία τῆς ὀργάνωσης, ἀπό τά στελέχη της καί ἐδῶ εἶναι ἀκριβῶς, πού ἐρχεται ὁ ρόλος τοῦ ὑποκειμενικοῦ παράγοντα στήν ἀνάπτυξη καί τό φούντωμα τῆς ΕΔΟΝ.

Ξεκινώντας ἀπό τή θέση πώς ἡ ΕΔΟΝ εἶναι μιά πολιτική-ἐκπολιτιστική ὀργάνωση τῆς νεολαίας ἡ ἡγεσία ἔδωσε τά ὀργανωτικά καθήκοντα μέ τήν ἐκπολιτιστική δραστηριότητα. Ἡ μάλλον ἔριξε τό σύνθημα πώς ἡ ὀργανωτική δουλειά πρέπει νά γίνεται πάντα μέσα ἀπό τόν ἐκπολιτισμό ἔτσι, πού ἡ ΕΔΟΝ νά περνᾶ πρώτα ἀπό τήν καρδιά τοῦ νέου, νά τή συγκινεῖ, νά τήν συνεπαίρνει.

Ἐκεῖ ὅπου ἐφαρμόστηκε σωστά καί ἴσα μέ τό τέλος αὐτή ἡ ἀρχή, πού πέρασε καί στίς ἀποφάσεις τῶν κατοπινῶν συνεδρίων, ἐκεῖ καί οἱ ἐπιτυχίες μας ὑπῆρξαν μεγάλες. Ἐκεῖ ἡ ΕΔΟΝ ἔγινε μιά ἀνάγκη γιά τοῦς νέους, γάτι πού τοῦς χρειάζονταν.

Καί ἀπό τή στιγμή πού ἡ ΕΔΟΝ γίνε μιά ἀνάγκη γιά ἕνα νέο τότε καί τά ἰδανικά, πού ἐνσαρκιώνει ἡ ΕΔΟΝ ἀρχίζουν νά γίνονται καί δικά του ἰδανικά.

Από την αρχή κι'όλας ή ΕΔΟΝ έκανε ξεκάθαρη τή θέση της πώς είναι οργάνωση πού πιστεύει στά φωτεινά ιδανικά, πού φλογίζουν σήμερα τήν ανθρωπότητα, πώς είναι οργάνωση, πού θέλει τήν πρόοδο, τή Δημοκρατία, τήν Ειρήνη, πώς αντιτίθεται αποφασιστικά στόν Ιμπεριαλισμό, στόν φασισμό κι'όλα όσα αντιπροσωπεύουν αυτές οι δυνάμεις του σκοτούρα. Δέν έχανε ευκαιρία ή οργάνωση νά προβάλλει ~~στά πολιτικά της συνθήματα~~ ^{στά πολιτικά της συνθήματα} μ'ένα τέτοιο τρόπο ώστε νά τα συλλαμβάνει ο άνθρωπος νέος μ'όλες του τις αισθήσεις.

Πρώτ'άπ'όλα τά Φεστιβάλ ήταν όλα αφιερωμένα στά μεγάλα ιδανικά της Ειρήνης και της Φιλίας και σ'αυτά προσφέρονταν ή δυνατότητα νά δοθοῦν προεκτάσεις γύρω από τέτοια καιτά θέματα όπως είναι τό θέμα του δικαιώματος των νέων όπου γής ν'αναπτύσσονται μέσα σέ ειρηνικές συνθήκες τις δημιουργικές τους ικανότητες νά χαίρονται τή ζωή και τήν ομορφιά της χωρίς τόν φόβο μιās συμφοράς.

"Αν ή Ειρήνη αποτελούσε τόν τελικό, ιδανικό στόχο των νέων κι'όλων γενικά των ανθρώπων πούχουν σώες τις φρένες τους ή Φιλία αποτελεί τό μέσο για τήν επίτευξη αυτού του στόχου. Η Φιλία των νέων μέσα στις συνθήκες, πού ο Ιμπεριαλισμός καταβάλλει άπεγνωσμένες προσπάθειες νά δημιουργήσει πολεμική ψύχωση, νά δηλητηριάσει τις ψυχές της νεολαίας μέ τά φυλετικά πάθη και τόν αντικομμουνιστικό σκοταδισμό. Η Φιλία και ή Ένδοξη των νέων μέσα σ'αυτές τις συνθήκες αποτελούσε τό καλύτερο όπλο αντιϊμπεριαλιστικής πάλης.

Ιδιαίτερα έδώ σ'έμας τό σύνθημα αυτό της Φιλίας κι'Ένδοξης, πού τόσο ένθουνα καλλιέργησε ή ΕΔΟΝ σέ όλες τις εκδηλώσεις της είχε βαρύνουσα πολιτική σημασία λόγω της σπουδαιότητας των καθήκοντων για τήν ολοκλήρωση της έλευθερίας της Κύπρου για τήν άπαλλαγή του τόπου από τά δεσμά της Ζυρίχης-Λονδίνου, για τήν κατάργηση των βρετανικών βάσεων.

Τά συνθήματα για τήν κατάργηση των βάσεων τά μεταφέραμε στις φωλιές αυτές του θανάτου και μέ τους ποδηλατιστές μας και μέ τους καλλιτέχνες μας, πού παρουσιάσαν αντιπολεμικά προγράμματα στά αρχαία θέατρα και μέ τις λαμπαδηφορίες μας άκόμα.

Τό αντιπολεμικό, αντιϊμπεριαλιστικό αυτό αίσημα τό καλλιεργήσαμε και μέ τις κινητοποιήσεις, πού είχαμε αναπτύξει στά τελευταία χρόνια γύρω από τό φλέγον θέμα του Βιετνάμ.

Τό καλλιεργήσαμε και μέ τήν ενεργό συμμετοχή μας σέ διεθνείς συναθροίσεις-στά Φεστιβάλ της Βιέννης, του Έλσίνκι, της Σόφιας στα συνέδρια, στις συνδιασκέψεις, στις διεθνείς παιδικές κατασκήνωσεις, ~~στις Κατασκηνώσεις~~ ^{στις Κατασκηνώσεις} έργασίας, στις εκδρομές, τό καλλιεργήσαμε κι'έδώ προσκλώντας μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας φυσικά, ξένες νεολαϊστικές αντιπροσωπεύες φέρνοντας έτσι σέ άμεση έπαφή τους νέους μας και τις νέες μας μ'έμπροσώπους τέτοιων χωρών όπως είναι ή μεγάλη Σοβιετική Ένωση, μέ έμπροσώπους του θρυλικού Βιετνάμ, μέ έμπροσώπους της ήρωϊκής Κούβας, μ'έμπροσώπους μιιά σειράς άλλων χωρών

τοῦ σοσιαλιστικοῦ καί ἀδέσμευτου κόσμου. Μ' ἐμπροσώπους τοῦ μαρτυρικοῦ ἀλλά ἀδούλωτου ἀδελφοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδας. Ὁ Μίσης Θεοδωράκης, τό σύμβολο αὐτό τῆς ὁμορφιάς καί τῆς παλληκαριᾶς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἦρθε στήν Κύπρο μέ τή φτερωτή μουσική του καί τά τραγούδια του χάρις στίς προσπάθειες τῆς δικῆς μας ὀργάνωσης.

Εἶναι πραγματικά ἀδύνατο νά καταμετρήσουμε ὅλες τίς ἐκδηλώσεις πούκανε ἡ ΕΔΟΝ μέσα σ' αὐτά τά δέκα χρόνια τῆς ὑπαρξῆς της. Ἐμπολιτιστικές, πολιτικές. Εἶναι ἀδύνατο νά καταμετρήσουμε τήν ποσότητα τῆς ἐνεργητικότητας πού κατανάλωσαν τά στελέχη μας γιά νά στήσουν τοῦς τομεῖς τους καί νά θέσουν σέ λειτουργία τίς πολὺπλευρες δραστηριότητες τους.

Ὁ πιό θερμός ἔπαινος ἀξιζεῖ πραγματικά σ' ὅλη αὐτή τήν στρατιά τῶν ἐδονίτικων στελεχῶν, πᾶνοιξαν μέ τόν ἐθθουσιασμό τους, τόν ζήλο τους, τό τάλέντο τους καινούριους δρόμους στή ζωή τοῦ κυπριακοῦ νεολαϊστικοῦ κινήματος.

Πολλοί ἀπ' αὐτούς θεωροῦνται ἤδη βετεράνοι Ἐδονίτες, καί πέρασαν σέ ἄλλες ὀργανώσεις γιατί ὁ χρόνος εἶναι ἀμελιτικός. Παρ' ὅλ' αὐτά καινούριες δυνάμεις βγήκαν μπροστά, βρέθηκαν ἀξιολογησιμῆς τοῦ πρωτοπόρου ἔργου τους. Τώρα στίς ἐδονίτικες συναθροίσεις παρουσιάζονται ὅλο καί πρῖσσότερα ἀμούστακα ἀκόμα παιδιά δείγμα κι' αὐτό τοῦ κύρους τῆς ΕΔΟΝ μέσα στή νέα γενιά.

Ἄγαπητοί συναγωνιστές καί συναγωνίστριες,

Τά δέκα χρόνια, πού πέρασαν δέν ὑπῆρξαν ὁμαλά. Οὔτε καί θά πρέπει νά δημιουργηθεῖ ἡ ἐντύπωση πώς πατούσαμε πάνω σέ ἀνθόσπαρτο δρόμο καί πώς ὅλη αὐτή ἡ περίοδος μάς ἔφερνε ἀπό ἐπιτυχία σέ ἐπιτυχία.

Κατ' ἀρχήν ἡ ὁμαλή ἐξέλιξη τοῦ νησιοῦ μας διατράχτηκε στό ἡμισυ ἀκριβῶς τοῦ δρόμου ἀπό τήν ἀνταρσία τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1963 μ' ὅλες τίς τραγικές συνέπειες, πού μετᾶτρεφαν τίς πόλεις μας σέ πεδία μαχῶν καί ἔθεσαν τόν λαό μας σέ μιᾶ κατά-τάση πολεμικοῦ συναγερμοῦ, πού ὡς ἕνα βαθμό συνεχίζεται.

Οἱ νάριες π' ἄφησαν πίσω τους οἱ Βρεττανοί ἀποικιστές ὅταν ἀποχώρησαν λειτούργησαν καί ἔπέσειαφαν τό νεαρό κράτος.

Οἱ καταχθόνιοι ἱμπεριαλιστές κατῳρθωσαν νά μετατρέφουν ἕνα καθαρό ἐθνικοαπελευθερωτικό πρόβλημα σέ πρόβλημα διακοινοτικῆς διαμάχης, σέ πρόβλημα, πού δηλητηρίασε τήν ἀτμόσφαιρα τοῦ νησιοῦ, ἔσπειρε φυλετικά πάθη, ἀνάφεμιση.

Δέν εἶναι σιοπός τῆς πανηγυρικῆς αὐτῆς ὀμιλίας νά ἀναλύσει τό ἱστρικό τοῦ κυπριακοῦ. Τό ἀναφέρμα ἀπλῶς γιατί, ὅπως ἦταν φυσικό, ἡ ἀπότομη στροφή τῶν πραγμάτων ἀνάγκασε καί τήν ΕΔΟΝ νά προσαρμόσει ἀνάλογα τίς δραστηριότητες της. Ὁ στόχος ἦταν πιά ἡ σωτηρία τῆς Κύπρου ἀπό τά νύχια τῶν ἱμπεριαλιστῶν, τοῦ ΝΑΤΟ καί τῶν πρακτόρων τους στήν Ἄγκυρα, πούθελαν νά πετσοκόψουν τό νησί. Τά μέλη μας ἀποτελέσαν τή ραχοκοκκαλιά τοῦ στρατοῦ

τῆς Κύπρου καί ὁ ἐδονίτικος τους παλμός μεταφέρθηκε στά ἀκρι-
τικά χαρακώματα. Θρηνήσαμε αὐτή τήν περίοδο πολλούς νεκρούς.
Ἀνάμεσα τους καί δικιά μας παιδιά, δικούς μας συναγωνιστές πού
κρατοῦσαν τήν τιμημένη ταυτότητα τῆς ΕΔΟΝ.

Αὐτό τό αἷμα εἶναι μιά παρακαταθήκη ἱερῆ πού χαλυβδώνει
ἀκόμα περισσότερο τήν θέληση μας νά συνεχίσουμε ἀποφασιστικοί
ἴσα μέ τό τέλος τόν ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας γιά τήν ἀπολύτρωση του
ἀπό τά ξένα δεσμά.

Μᾶς χαλυβδώνει ἀκόμα περισσότερο τή θέληση νά φτιάξουμε μιά
ἀιό ἰσχυρή ΕΔΟΝ ἕνα πιό ἰσχυρό προπύργιο τῆς δημοκρατικῆς νεο-
λαίας τοῦ νησιοῦ μας.

Ἐπιτυχῶς μέσα στους τελευταίους μήνες τά βαρειά νέφη, πού
πλάκωσαν τήν Κύπρο ἄρχισαν νά διαλύονται καί κάποιες ἀπλινες
φωτὸς πρόβαλαν στόν ὄριζοντα. Παντοῦ ὑπάρχει διάχυτη ἡ ἐλπίδα
πὼς τό Κυπριακό θά βρεῖ τήν εἰρηνική του λύση, πὼς θά ξανασιμῶν
οἱ τουρκεσικὲς καί οἱ ἑλληνικὲς γειτονιές, πὼς θά ξανανταμῶσουμε
σάν καλοὶ φίλοι καί γείτονες καί παιδιά μιᾶς γῆς Ἑλληνες καί
Τοῦρκοι.

Σ' αὐτή τήν ὑπόθεση τῆς εἰρήνευσης τοῦ τόπου καί τῆς ἀδερφο-
σύνης τῶν ἀνθρώπων του, ἰδιαίτερα τῆς νεολαίας του,

ἡ ΕΔΟΝ,
βάζει ὅλη της τήν ψυχή.

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ μερικὴ ἐξομάλυνση, ἡ ἐπιστροφή σέ μιά πιό
στρωτὴ ζωὴ, δίνει καί στήν ΕΔΟΝ τήν εὐκαιρία νά ἐπανέλθει στήν
παλιὰ της ὀλοπλευρὴ δραστηριότητα, σέ καινούρια μάλιστα, ἀνώτερα
ἐπίπεδα.

Τό 1969, ὁ χρόνος τοῦ Ἰωβιλαίου μας, βρῖσκει τήν ΕΔΟΝ σάν
καράβι πού προχωρᾷ μέ φουσκωμένα τά πανιά, στό πλατὺ πέλαγος.

Μπροστά μας ἔχουμε ἕνα γρόνο γιομάτο, ἕνα χρόνο, πού θά πρέπει
νά τόν μετατρέψουμε σέ ὀρόσημο σέ ὀλοκληρὴ τήν ἱστορία τοῦ
νεολαϊστικοῦ μινήματος.

Ἐπιτός ἀπό τοὺς γιορτασμοὺς τῶν δεκάχρονων, πού θά πρέπει
νά πάρουν παντοῦ πανηγυρικό χαρακτήρα, τέτοιο πού νά δώσει τήν
εὐκαιρία νά ἐκδηλωθεῖ πλήρως ἡ ἀγάπη τῆς νέας γενιᾶς πρὸς τήν
ΕΔΟΝ, ἔχουμε μπροστά μας τό Πέμπτο Συνέδριο τῆς ὀργάνωσης, πού
θά γίνεῖ μέσα στό Μάη καί λίγῳ πιό ὕστερα τό Φεστιβάλ, πού θά
πρέπει νά ναι τό ἀποκορύφωμα ὅλων τῶν ἴσα μέ τώρα Φεστιβάλ.

Αὐτό σημαίνει πὼς χρειάζεται ἀνασκησὺμ πωμα χρειάζεται τό
μάξιμουμ τῆς κινήτοποίησης τῶν δυνάμεων μας, τό μάξιμουμ τῆς
ἐργευ ρετικὸτητας ἀπό μέρος τῶν στελεχῶν μας, ἔτσι πού ν' ἀποκτήσει
π. κή καί περιεχόμενο ἡ κάθε μας δραστηριότητα. Ὅλα πρέπει νά
μποῦν πάνω στή βάση μιᾶς ἄμιλλας, μιᾶς ἄμιλλας γιά τό ποιὸς θά
σημῶσει πιό ψηλά τ' ὄνομα τῆς ΕΔΟΝ, τῆ ὀδοῦ τῆς ΕΔΟΝ. Τριγύρω μας
ζοῦν καί κινοῦνται δεκάδες, ἑκατοντάδες νέοι καί νέες, παιδιά τοῦ
λαοῦ, παιδιά τῆς βιοπάλης, πού δέν βρῖσκονται ὅμως στίς γραμμὲς μας

για πολλούς λόγους. Ο κυριώτερος από αυτούς είναι τό ότι δέν βρήκαμε τόν τρόπο νά τούς πλησιάσουμε και νά τούς έξηγήσουμε ποιά είναι ή ΕΔΟΝ. Δέν βρήκαμε τόν τρόπο νά τούς κεντρίσουμε τό ένδιαφέρο μέ δραστηριότητες νεολαϊστικού χαρακτήρα. Σέ ορισμένους τομείς παρατηρείται ακόμα δυστυχώς ένα μούδιασμα, μιά παθητικότητα, μιά αδράνεια στις έπιτροπές, πού άπωθει τά άπλά μέλη. Τά ναρκώνει και φυσικά δέν μετατρέπει τήν οργάνωση μας σέ πόλο έλξης.

Υπάρχουν δυστυχώς περιπτώσεις στελεχών, πού αντικρύζαν τόν ρόλο τους μ' ένα γραφειοκρατικό τρόπο, νομίζωντας έκπληρώνων τις υποχρεώσεις τους μέ τήν άπλή παράδοση τής ταυτότητας και τήν έσπραξη τής συνδρομής.

Φυσικά λαμβάνεται ύπ' όψη και τό γεγονός, ότι μέ τήν άποκέντρωση πολλών τομέων λόγω τής στρατολογίας άναστατώνεται ή δουλειά, άπαλάμβανων νέα παιδιά, άξια μέν, αλλά άπειρα μέ αποτέλεσμα νά σταματά ή ζωντανή δράση.

Όλ' αυτά τά προβλήματα και πολλά άλλα, πού δέν είναι τής ώρας νά τ' άναπτύξουμε, αυξάνουν τις εϋθύνες των άνώτερων καθοδηγητικών σωμάτων.

Αυξάνουν όμως και αυτό θά θέλαμε νά τό τονίσουμε έδώ και τις εϋθύνες τοϋ πλατύτερου λαϊκού, προοδευτικού κινήματος έναντι τής νεολαίας.

Η ΕΔΟΝ πιστεύει και αυτό θέλει νά τό υπογραμμίσει για νά γίνει άντίληπτό άπ' όλους πώς ή υπόθεση τής διαπαιδαγώγησης τής νεολαίας μέσα σέ ύγιη νάματα είναι υπόθεση όλων. Είναι υπόθεση και έκείνων, πού λόγω ήλικίας δέν είναι μέλη τής νεολαϊστικής οργάνωσης μά πού συναισθάνονται πσο τεράστια είναι ή σημασία τής φροντίδας για τό μέλλο τόϋ τόπου αυτόϋ.

Είναι άπαράδεικτη λ.χ. ή σκαιή συμπεριφορά ορισμένων έναντι νεαρών παιδιών των Ι5-Ι6-Ι7, πού είναι φυσικό πώς λόγω τής ήλικίας τους θά θορυβήσουν ίσως κάπως περισσότερο άπό τό πρεπούμενο στό σύλλογο ή τό καφενεϊο. Αντί οί ώριμοι αυτοί μεσήλικες ν' άναλάβουν τόν ρόλο τοϋ στοργικού πατέρα και μεγαλύτερου άδερφοϋ άπωθουν ^{καμμία φορά} μέ τόν τρόπο τους τους μικρούς σπρώχνοντας τους έτσι μακριά άπό τις γραμμές τοϋ οργανωμένου λαϊκού κινήματος.

Είναι καιρός νά γίνει κατανητό πώς ή κοινωνία μας όσο πάει στάζει όλο και περισσότερο δηλητήριο στις ψυχές τής νεολαίας τά μέσα άναψυχής πού δημιουργεί είναι τέτοια, πού αποκοιμίζουν τήν συνείδηση, τήν ναρκώνουν, τήν έξουδετερώνουν για τό προοδευτικό κίνημα. Η τηξέοραση, ό κινήματρογράφος, τά καπαρέ, τά κέντρα διασκέδασης, τά μαζικής κυκλοφορίας εϊκονογραφημένα περιοδικά, όλα σχεδόν όσα περιτριγυρίζουν τόν νέο άπό τήν στιγμή, πού θά κάνει μόνος τό πρώτο βήμα στη ζωή

κατεργάζονται μιά συνείδηση παθητική έναντι των προβλημάτων της ζωής, μιά συνείδηση που ικανοποιείται με κέτνα, που της προσφέρει ή καθημερινότητα.

~~Κοινωνικό~~ Ημείο αντίστασης έναντι σ' αυτό τον πανίσχυρο άόρατο έχθρο, που ουσιαστικά δέν είναι άλλος από τον καπιταλισμό στις μύριες εμφάνσεις του, είναι οι οργανώσεις του λαϊκού μας κινήματος, είναι ή ΕΔΟΝ. Για νά τά βγάλεις όμως πέρα μέ τις τόσες αντιξοότητες, τά τόσα εμπόδια χρειάζεται ή μεγαλύτερη δυνατή κινητοποίηση των δικών μας δυνάμεων, όλων των δυνάμεων μας, χρειάζεται ή δική μας κατανόηση και ικανότητα.

Και μπορούμε νά τά βγάλουμε πέρα συναγωνιστές. Μπορούμε γιατί στηριζόμαστε μέ τις πλάτες μας πάνω στους νόμους της κοινωνίας, πάνω στην πορεία της κοινωνικής ανάπτυξης, πάνω στα πιο λαμπρά ιδανικά, πάνω στην αστραποβόλα αλήθεια μιάς ζωής, που θριαμβεύει ήδη στό ένα τρίτο του πλανήτη μας.

Εμείς μπορούμε νά προσφέρουμε στους νέους ύγεια και όμορφιά, μπορούμε νά τους προσφέρουμε την ανεπανάληπτη έκένη αίσθηση πόνου ό άνθρωπος όταν αγωνίζεται για μιά ώρα υπόθεση, μπορούμε νά τους προσφέρουμε τό όραμα μιάς ζωής πραγματικά ευτυχισμένης. Μπορούμε νά τά προσφέρουμε αυτά και πρέπει νά τό κάνουμε.

Αυτό ακριβώς τό υπέρτατο έργο πραγματοποιεί ή ΕΔΟΝ μέσα χρόνια τώρα και θα τό συνεχίσει. Θα τό συνεχίσει μέ κέφι, μέ σθένος, μέ σοφία, που της δίνει ή ως τά τώρα πείρα της.

Εξέρωμε μπροστά μας υπάρχουν κακτοπιές. Και διεθνώς (Βιετναμικό, Μεσανατολικό) και τοπικά. Δέν είμαστε όμως απαισιόδοχοι. Και τουτό γιατί πιστεύουμε στό άκατανίκητο των ιδανικών μας και στη δύναμη της νέας γενιάς.

Μπροστά λοιπόν συναγωνιστές, για νά τιμήσουμε τά ΙΟχρονα της ΕΔΟΝ μας μέ καινούριες έπιτυχίες-μέ καινούριες κατακτήσεις.

Μπροστά και όλο μπροστά-για νά στήσουμε της ΕΔΟΝ τό τιμημένο λάβαρο σε ψηλότερες κορφές.

Μπροστά για νά τραβήξει ή ζωή την άνηφορα-για νά στήσουμε τον ήλιο της χαράς πάνω άπ' τό νησί μας.

Ζήτω ή Νεολαία της Κύπρου.

Ζήτω τό λαό πρό άστέρι της Κύπρου, ή ΕΔΟΝ.

I7/I/1969